

Asia: VN/14961/2024

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelmasta (KAISU3)

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

Avovastaus

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f. tackar för möjligheten att lämna utlåtande över utkastet till den tredje klimatplanen för medellång sikt (KAISU 3). SLC stöder övergripande målsättningen om att Finland ska uppnå klimatneutralitet. SLC vill dock framhålla att klimatåtgärder bör genomföras med beaktande av den finländska livsmedelsproduktionens lönsamhet, försörjningsberedskap, landsbygdsutveckling samt socialt och regionalt rättvis omställning. SLC har som mål att den finländska primärproduktionen ska vara en del av lösningen på klimatutmaningen. Jord- och skogsbrukets roll i att både minska utsläpp och öka kolinlagring är avgörande – men förutsätter att klimatpolitiken är trovärdig, förutsägbar och rättvist utformad. När det gäller LULUCF-sektorns mål vill SLC tydligt framhålla att målsättningarna i tidigare strategier behöver ses över. När målen i klimatlagen fastställdes byggde de på att LULUCF-sektorn skulle fungera som en märkbar kolsänka, vilket utvecklingen inte visat sig stödja. SLC ställer sig därför kritisk till den strama tidsplan på klimatneutralitet som Finland har antagit, vilken bygger på markanvändningssektorns stora bidrag. För att trygga ett rättvis klimatarbete bör de olika sektorernas målsättningar omprövas så att inte markanvändningssektorn förutsätts bidra med en orealistisk kolsänka. SLC framhåller det som grundläggande viktigt att man inte begränsar användningen av skog.

Liikenne

Avovastaus

-

Maatalous

Avovastaus

SLC stöder åtgärder som främjar ökad användning och produktion av biogas. SLC anser också att skiftesreglering och satsningar i klimatsmart gödslingsteknik är positiva. För att dessa åtgärder ska få brett genomslag krävs dock fortsatt stöd, långsiktighet i styrningen och hänsyn till jordbrukets redan låga lönsamhet. SLC vill därför särskilt betona att klimatpolitiken inte får ske på bekostnad av jord- och skogsbrukets konkurrenskraft. Finländskt lantbruk befinner sig i en lönsamhetskris, vilket kraftigt

begränsar möjligheterna att genomföra omställning utan extern finansiering. Det är därför avgörande att alla åtgärder utformas med hänsyn till lantbrukets bärkraft och att nationell och EU-finansiering i så hög grad som möjligt används för att stöda övergången.

Med detta i tanke vill SLC fästa uppmärksamhet vid de förslag som finns på att minska utsläppen från torvjordar. SLC men framhåller att återvätning av åkermark måste ske på frivillig grund och med rättvis kompensation. All eventuell förlust av bruksbar jordbruksmark måste kompenseras. Lokalt kan en stor del av jordbruksmark bestå av torvåkrar. Det är därför viktigt att också främja åtgärder som möjliggör fortsatt bruk av torvåkrar samtidigt som utsläppen minskas.

SLC framhåller också att djurhushållningens framtid i Finland måste tryggas fram o främst genom en ökad lönsamhet. Som en följd av detta kan inte användning av 3-NOP preparat för att minska på metanutsläppen bli en kostnadspunkt som skall bekostas av producenten. Användningen av 3-NOP bör fram å främst åtnjuta konsumenternas stöd samt kompenseras åt producenten antingen marknadsmässigt eller via stöd.

I klimatplanen lyfts även alternativet att höja kornas livslängd fram som en möjlighet att minska utsläppen från jordbruket. I teorin innebär längre livslängd färre rekryteringskvigor och därmed lägre utsläpp, eftersom en större andel kalvar kan gå till köttproduktion. I praktiken är frågan mer komplex. En mjölkkos avkastning minskar efter många laktationer, och äldre kor har oftast sämre fertilitet, högre risk för missfall och kalvningsproblem, samt större benägenhet för sjukdomar såsom klövproblem och juverinflammation. Det gör att en alltför lång livslängd inte nödvändigtvis är effektivt ur vare sig klimat- eller ekonomiperspektiv. SLC anser att en balanserad livslängd sannolikt är det mest hållbara. Könssorterad sperma kan på sikt också bidra till fler lönsamma korsningskalvar och färre oönskade tjurkalvar, men tekniken är ännu dyr, med lägre dräktighetsresultat och risk för snävt avelsunderlag. SLC framhåller att mer forskning behövs innan metoden kan rekommenderas brett.

SLC framhåller att effektivisering genom avel är en strategi som redan gett påtagliga resultat i Finland. Under de senaste 60 åren har metanproduktionen per producerad liter mjölk minskat kraftigt tack vare avel, utfodring och förbättrad djurhållning. Detta visar tydligt potentialen i att optimera produktionen. Samtidigt anser SLC att en balans måste upprätthållas – högvastande djur är ekonomiskt och klimatomkostigt motiverade, men de kan också innebära utmaningar för djurhälsa och till exempel betesgång. Frågan är hur långt effektiviseringen kan drivas i Finland, där mycket redan är gjort, jämfört med utvecklingsländer där potentialen fortfarande är enorm.

Skogens roll i klimatarbetet består delvis av den kolsänka som ett växande trädbestånd utgör och det kollager som finns i det befintliga beståndet. Samtidigt utgör användningen av skogen och skogliga produkter en stor potential i att ersätta fossila produkter. SLC stöder därför åtgärder som syftar på att förstärka skogens kolsänka via ökad tillväxt eller beskogning av lämpliga områden. Samtidigt bör man känna igen och stärka bioekonomins möjlighet till att producera klimatsmarta produkter av förnybara resurser.

Rakennusten erillislämmitys

Avovastaus

-

Työkoneet

Avovastaus

SLC anser att en breddning av distributionsskyldigheten är acceptabelt så länge det inte orsakar en kostnadsökning varken för jordbruket eller skogsbruket, vilka inte omfattas av ETS2. Detta förutsätter att säkra och fungerande kompensationsmekanismer byggs upp.

Jätehuolto

Avovastaus

SLC ser positivt på viljan att satsa på kolinfångning från förbränning av avfall. För Finlands klimatpolitik är det enligt SLC viktigt att man bygger upp fungerande system kolinfångning. Infångning av biogen kol kan hjälpa Finland att uppnå klimatneutralitet. För att detta skall ske krävs ändå medvetna satsningar på utvecklandet av teknologin samt regelverk.

F-kaasut

Avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

Avovastaus

-

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Avovastaus

-

Kulutuksen hiilijalanjälki

Avovastaus

Konsumenten och framför allt konsumtionen är i nyckelposition då det kommer till klimatarbete. SLC anser att möjliga miljömärkningar och konsumentinformation ska baseras på vetenskap och vara trovärdigt utformad.

Julkiset hankinnat

Avovastaus

Den offentliga upphandlingen bör också främja användningen av inhemska produkter för att säkerställa en klimatsmart och trygg livsmedelsförsörjning. SLC anser att den offentliga sektorn bör vara en föregångare då det kommer till hållbarhet och prioritering av inhemska produkter.

Muut poikkisektorit

Avovastaus

SLC stöder vidare de satsningar som görs inom ramen för bioekonomin, särskilt de delar som stärker livsmedelskedjans värdekedjor, tillgången till inhemska råvaror och främjar hållbar skogs- och jordbruksproduktion. Bioekonomisektorns roll i den gröna omställningen bör ses som en möjlighet

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

Avovastaus

SLC vill särskilt betona att klimatpolitiken inte får ske på bekostnad av jord- och skogsbrukets konkurrenskraft. Finländskt lantbruk befinner sig i en lönsamhetskris, vilket kraftigt begränsar möjligheterna att genomföra omställning utan extern finansiering. Det är därför avgörande att alla åtgärder utformas med hänsyn till lantbrukets bärkraft och att nationell och EU-finansiering i så hög grad som möjligt används för att stöda övergången. Samtidigt vill SLC lyfta fram vikten av inhemsk husdjurshållning och även dess bidrag till mångfaldsarbetet som förutsätter betesgång.

SVENSKA LANTBRUKSPRODUCENTERNAS CENTRALFÖRBUND SLC R.F.

Mats Holmgård

Skogsombudsman

Muita huomioita

Avovastaus

-

Laxåback Jonas

Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.